

Sygn. akt I ACz 339/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2017 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku K. Ś.

o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wS.

na skutek zażalenia wnioskodawcy K. Ś.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2016 roku, sygn. akt I Co 536/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 339/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek K. Ś. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w S..

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca na uzasadnienie wniosku podał, że nie zna prawa międzynarodowego ani polskiego, w związku z czym niezbędna jest mu pomoc pełnomocnika profesjonalnego. Do wniosku dołączył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że zgodnie z przepisami k.p.c. ustanowienie dla strony adwokata lub radcy prawnego może nastąpić w postępowaniu toczącym się przed sądem I instancji, w postępowaniu apelacyjnym oraz postępowaniu kasacyjnym, a także innymi postępowaniami przewidzianymi przepisami prawa, jeżeli toczą się one lub strona ma zamiar wszcząć postępowanie przed sądem polskimi. Z kolei ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania określa między innymi zasady, warunki i tryb przyznawania osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej prawa pomocy na potrzeby postępowania w sprawach cywilnych, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, a także prawa pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania (art. 1 ust. 1 pkt 2). Natomiast wnioskodawca wniósł o ustanowienie dla niego pełnomocnika celem sporządzenia skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Zasady przyznawania pomocy prawnej skarżącym do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zostały określone w Regulaminie tego Trybunału. Artykuł 100 (dawny artykuł 91) ust. 1 Regulaminu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (Dz.U.1993.61.284/1) wskazuje, że Przewodniczący Izby może, na wniosek skarżącego, który wniósł skargę na podstawie Artykułu 34 Konwencji albo z urzędu, przyznać bezpłatną pomoc prawną skarżącemu w związku z przedstawieniem jego sprawy po otrzymaniu od Układającej się Strony, przeciwko której skarga jest skierowana, pisemnych uwag dotyczących dopuszczalności tej skargi, zgodnie z Regulą 54 ust. 2 lit. b) albo po upływie terminu do ich przedstawienia. Ustęp 2 artykułu 100 (dawny artykuł 91) stanowi, że z zastrzeżeniem Reguły 105 (uprzednio

96), w przypadku przyznania skarżącemu pomocy prawnej w związku z przedstawieniem jego sprawy przed Izbą, pomoc ta kontynuowana jest w sytuacji potrzeby jego reprezentacji przed Wielką Izbą. W myśl powołanych przepisów sądy krajowe nie posiadają kompetencji w zakresie procedury wnoszenia środków o charakterze skargi przed organy należące do międzynarodowego systemu ochrony prawnej, a tym samym ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. Ponadto, pomoc prawna z urzędu może zostać przyznana osobie, która już złożyła skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, brak jest uregulowań dotyczących możliwości przyznania takiej pomocy na etapie sporządzania i wnoszenia skargi.

Zażalenie od powyższego postanowienia złożył wnioskodawca, argumentując, że ze względu na zły stan zdrowia nie jest w stanie samodzielnie napisać żadnego pisma. Do zażalenia dołączył zaświadczenie lekarskie z dnia 21 grudnia 2016 r. (k. 20).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Bezpłatna pomoc prawna w postępowaniu ze skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie jest bowiem regulowana przez przepisy krajowe, lecz przez cytowane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przepisy Regulaminu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 1 lipca 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka jest bowiem międzynarodowym organem ochrony prawnej i funkcjonuje w ramach systemu ochrony prawnej Rady Europy, który określa nie tylko zakres przyznanej jednostkom ochrony, ale i procedurę dochodzenia praw przyznanych w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284; por. zarządzenie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2008 r., IV KK 74/08). Sądy krajowe nie posiadają więc kompetencji ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, ponieważ Trybunał nie należy do systemu polskich organów ochrony prawnej i jest od niego niezależny, również na poziomie proceduralnym. Jak zatem trafnie wskazał Sąd Okręgowy, organem właściwym do rozpoznawania wniosków o przyznanie pomocy prawnej pełnomocnika zawodowego osobom wnoszącym skargę jest Europejski Trybunał Praw Człowieka, natomiast postępowanie w tym przedmiocie jest regulowane cytowanym wyżej Regulaminem ETPCz.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny uznał zażalenie za bezzasadne i oddalił je na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.